

Зеновія Жмуркевич

КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ У ПРОСТОРІ МИСТЕЦЬКОЇ НАУКИ

Наукові збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка [гол. ред. Ігор Пилатюк, наук. ред.-упоряд. Ніна Дика]. – Випуск 34: Виконавське мистецтво. «Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика». – Львів, 2015. – 564 с.

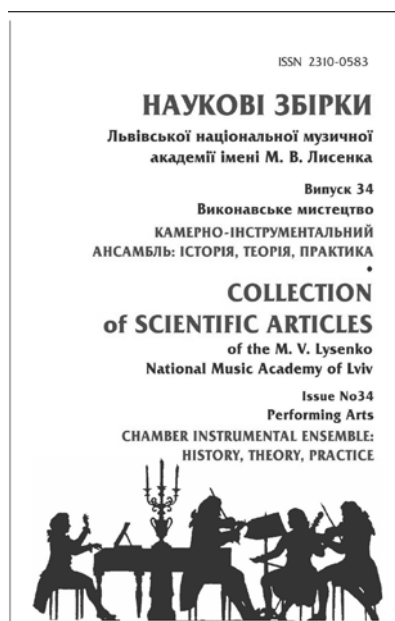
*Мета музики – доторкатися до серця.
Й. С. Бах*

Однією із знаменних подій у мистецькому житті Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка стала презентація наукового збірника «Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика». Видання збірника ініціюване кафедрою камерного ансамблю та квартету, що продовжує серію публікацій з проблем сучасної мистецької науки, приурочене до 160-ї річниці ЛНМА.

Статті охоплюють багатогранні аспекти історичного розвитку, теоретичних і практичних надбань камерно-інструментального ансамблю, його жанрово-стильових особливостей, естетичних цінностей композиторської та виконавської творчості, музичної педагогіки. З ними можна ознайомитися на сайті: <http://conservatory.lviv.ua>, Наукові збірки, вип. 34.

Презентацію збірника урочисто відкрив ректор ЛНМА, Народний артист України, член-кореспондент НАМ України, кандидат мистецтвознавства, професор Ігор Пилатюк, який, як головний редактор Наукових збірок, відзначив, що протягом останніх років помітно активізувалися наукові дослідження розвитку камерно-інструментального ансамблю, плавно формуючи перспективний напрям сучасної музикології. Назріла потреба створення цілісної концепції систем теорії та принципів ансамблевого виконавства: його жанрової палітри, феноменології, особливостей ансамблевого мислення, виражень і форм емоційного стану, визначальних напрямів історичної еволюції ансамблевого творчого процесу тощо.

На презентації збірника виголошено цікаві доповіді знаних в Україні та поза її межами науковців і виконавців. Це, зокрема, «Камерна музика в гіперактивному звуковому просторі» – Люба Кияновська, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики ЛНМА; «Камерно-інструментальний ансамбль і сьогодення: ідеї, проекти» – завідувач кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА, Народний артист України, професор Артур Микитка та ін.

Професор **Пилатюк Ігор Михайлович**, ректор ЛНМА, Народний артист України, член-кореспондент НАМ України, кандидат мистецтвознавства, головний редактор 34 Випуску Наукових збірок ЛНМА імені М. В. Лисенка;

Дика Ніна Орестівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри камерного ансамблю та квартету, науковий редактор-упорядник, (модератор проекту)

Микитка Артур Володимирович, Народний артист України, професор, зав. кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА ім. М. В. Лисенка

Важливою ознакою зацікавлення тематикою ансамблевої творчості є висока активність дослідників. Результативність їх розвідок спонукає до нових творчих роздумів. Майже 50 праць науковців із Києва, Львова, Одеси, Харкова, Дрогобича, а також Франкфурта на Майні та Гайдельберга (Німеччина), Жешува (Польща), що займають понад 560 сторінок, збрала й опрацювала науковий редактор-упорядник збірника кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри камерного ансамблю та квартету Ніна Дика. Це є вдалим традиційним продовженням систематизування результативних зусиль дослідників із зазначеної¹ теми.

¹*Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика*: наук. зб.; серія: Виконавське мистецтво / ЛНМА ім. М. В. Лисенка; [редкол.: І. Пилатюк (голов. ред.) та ін. – ред.-упоряд. Н. Дика]. – Львів: Сполом, 2011. – Вип. 25. – 420 с.;

У доповіді «Камерно-інструментальний ансамбль у науковому вимірі: традиції, пріоритети» Н. Дика, зокрема, акцентує, що поява камерних ансамблів в Україні була зумовлена потребою часу, оскільки це сприяло розвитку національної музичної школи. Камерні ансамблі створювалися в кожному регіоні України. Репертуарна політика, палітра відмінностей виконавської манери визначалася традиціями культурного розвитку конкретного регіону. Важко переоцінити творчу діяльність ансамблів, яка в умовах непевних обставин, при відсутності всебічного визнання та офіційного сприяння, спрямовувалась на пропаганду української камерної музики і завдяки творчій сміливості і власній ініціативі знайомили слухачів із невідомими творами, привертаючи увагу до новаторських здобутків українських композиторів².

При активному сприянні завідувача кафедри іноземних мов ЛНМА, доктора філологічних наук, професора, академіка Вищої школи України Романа Помірка інформаційний потенціал результатів досліджень вельми розширено публікуванням їх також і англійською мовою. Це сприятиме формуванню інтегрованого музикознавчого простору для дослідження музичної культури України.

Окрасою презентації та певним заохоченням до подальшої дослідницької праці стали світлини знаного метра фотомистецтва лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, Заслуженого діяча мистецтв України, професора Львівської національної академії мистецтв Василя Пилип'юка, який виступив з доповіддю на тему «Музичне фотомистецтво: камерні рефлексії». Світлини презентації створював Володимир Пилип'юк, син Василя Пилип'юка.

Натхненно звучали музичні твори камерних ансамблів. Полонез із циклу «Шість тріо для 3 фаготів» Ю. Вайсенборна виконали Володимир Старко (фагот), Володимир Демковський (фагот), Роман Стасишин (фагот); «Малеріану» для скрипки, альту і фортепіано (в трьох частинах) А. Станько – Ореста Стецяк (скрипка), Марта Карапінка (альт), Анна Станько (автор твору, фортепіано).

На презентації науковці ознайомилися також із виданнями сучасних досліджень української музичної культури. Серед них поважне місце займає науковий часопис ЛНМА «Українська музика» (Львів, 2015, число 1–2 (15–16). – 264 с. – Щоквартальник), виданий під науковим редагуванням доктора мистецтвознавства, професора Юрія Ясіновського.

Професор кафедри концертмейстерства ЛНМА, доктор мистецтвознавства Тетяна Молчанова презентувала енциклопедичний довідник «Галицька концерт-

Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасний вимір: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 17 квітня 2013 р. / ЛНМА ім. М. В. Лисенка; [редкол.: І. Пилатюк – голов. ред., Н. Дика – відп. ред.]. – Львів, 2013. – 164 с.

² Дика Н. Камерний простір музикування: Квартет імені Лисенка // *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка / ЛНМА імені М. В. Лисенка; [гол. ред. Ігор Пилатюк, наук. ред.-упоряд. Ніна Дика] – Львів, 2015. – 564 с. – Випуск 34: Виконавське мистецтво. «Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика» // Collection of Scientific Articles of the M. V. Lysenko National Music Academy of Lviv; [Chief Editor Ihor Pylatyuk, Scientific editor and compiler Nina Dyka] – Lviv, 2015. – 564 p. – Issue № 34: Performing Arts. «Chamber Instrumental Ensemble: History, Theory, Practice». – 380 p.*

мейстерська школа» (Львів : Сполом, 2014. – 176 с.) та енциклопедію «Пианисты-аккомпаниаторы, концертмейстеры, артисты камерного и фортепианного ансамбля» (Львів: Сполом, 2015. – 636 с.: портр.).

Доцент кафедри музикознавства та фортепіано Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Я. Франка (Дрогобич, Україна) Уляна Молчко ознайомила присутніх із монографією «Публіцистична спадщина Нестора Нижанківського» (Дрогобич : Посвіт, 2014. – 304 с.: іл.).

Приємним сюрпризом для всіх стало Інтернет-вітання з Німеччини. Науковий працівник музею сакрального мистецтва, член Ради іноземців і мігрантів комісії з питань культури й освіти (м. Гайдельберг, Німеччина) музикознавець Наталя Самогос-Баерле репрезентувала друковану працю «Микола Колесса. Сто років молодості» (Львів : Аверс, 2014. – 288 с.).

«Камерно-ансамблеве музикування – процес спільного інтелектуального осмислення, чуттєвого переживання та, як наслідок, сотворіння музичної композиції, що здійснюється в атмосфері збалансованості та рівноваги особистої свободи самовираження і корпоративної внутрішньоансамблевої цілісності»³, тому таке своєрідне інформаційне віче може слугувати композиторам, виконавцям, педагогам камерно-інструментального ансамблю щедрим джерелом для пошуку інноваційних концептів музичної комунікації.

Із публікацій збірника, розмаїтих за тематикою, що лежать у площині вібрацій мистецтвознавців сьогодення, переконуємось, що камерно-інструментальний творчий процес набирає ваги каталізатора інноваційних змін. Камерно-ансамблева культура в музиці займає середнє становище між сольними і колективними виконавськими жанрами, «поєднує у собі кращі якості обох – відчуття самоцінності кожної особистості і одночасно – сумісності, неподільності спільного буття»⁴. Тому питання ансамблевого музикознавства стають назрілим й далекосяжним вектором наукових розвідок. Глибоке теоретичне осягнення практики групового виконавства як у кількісному, так і якісному вимірах, зокрема, системний аналіз його жанрово-типологічної, комунікативної, виконавсько-інтерпретаційної складових, та провідних напрямів історико-культурної еволюції похвальне і вельми благодотворне.

Вітаючи авторів, редакційну колегію, рецензентів, наукового редактора-упорядника, завідувача кафедри камерного ансамблю та квартету і всіх, хто долучився до випуску збірника, з поважним доробком у царині музичної науки, бажаємо доброзичливих читачів і подальших звершень.

³ Кравченко А. І. *Культурологічні виміри камерно-інструментального мистецтва Одеси (кінець ХХ – початок ХХІ століть)* : монографія. – К.: НАКККіМ, 2015. – 216 с.

⁴ Польська І. Камерний ансамбль в системі музично-виконавських жанрів (історичні та систематичні аспекти визначення) // *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського* / НМАУ ім. П. І. Чайковського; [ред.-упоряд. М. Давидов, В. Сумарокова]. – Київ, 2001. – Випуск 18: Музичне виконавство. Книга сьома. – С. 179–190.